

СТАНОВИЩЕ

От: Проф. д-р Красимир Димитров Иванов, д.м.н, Ректор на Медицински университет – Варна, професор във Факултет по Медицина, ул. „Марин Дринов“ № 55, Варна 9002, тел. +359 52 650 057; 0888986277

e-mail: kdivanov@abv.bg

член на научно жури съгласно Заповед № Р 109-107 от 28.02.2019г. на Ректора на Медицински университет „Проф. д-р П.Стоянов“- Варна.

Относно: Дисертационен труд за присъждане на ОНС „Доктор“ в област на висшето образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.7.Администрация и управление и научна специалност „Организация и управление извън сферата на материалното производство (здравеопазване)“

Автор на дисертационния труд: Пламен Симеонов Русев

Тема на дисертационния труд: „Дигитални решения за управление на социални и здравни предизвикателства“.

Научни ръководители: Проф. д-р Красимир Иванов, д.м.н.

Доц. Мила Георгиева, д.и.

I. Обща характеристика и актуалност на темата на дисертационния труд

Представеният ми за становище дисертационен труд на Пламен Рисев на тема: „Дигитални решения за управление на социални и здравни предизвикателства“ отговаря по обем, структура и съдържание на изискванията за придобиване на образователна и научна степен “доктор” в Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Медицински университет - Варна.

Дисертационният труд е с обем 144 стр. и е структуриран във въведение, три глави и заключение. Включени са 2 приложения, 10 табл., 43 фиг. Теоретичният фундамент на дисертацията се състои от общо 80 цитирани източника (18 – на кирилица и 62 – на

латиница), които отговарят на тематичното поле и които докторантът е използвал и цитирал добросъвестно.

Темата на разработката е **дисертабилна** и нейната **актуалност** се основава на все по-нарастващата роля на технологиите и в частност на телемедицината за изграждане на по-качествено и ефективно здравеопазване.

Целите, задачите и методологията на изследването са изложени ясно и последователно: изследване на нагласите и изграждане на концептуален модел за приложение на дигитални решения в управлението на социални и здравни предизвикателства в България.

Чрез методиката на изследването са изведени ключовите аспекти, свързани с приоритизирането, проектирането, внедряването, интеграцията и оценката, както и естествения краен резултат от проведеното изследване. Анализът на теоретичната рамка позволява създаването на изследователска програма, която е съсредоточена върху основните аспекти на успешното развитие на телемедицината и се генерират предложения за действия за преодоляване на предизвикателствата.

Във **въведението** на дисертацията са представени актуалността и важността на избраната тема като личи професионалната ангажираност и опита на докторанта. През последните години телемедицината се разглежда като едно от основните нововъведения в здравните услуги, не само от технологична, но и от културна и социална гледна точка, тъй като благоприятства достъпността до здравните услуги и подобрява качеството на медицинската грижа и организационната ефективност.

В литературния обзор е отделено основно внимание на понятийния апарат и на международния сравнителен анализ на публикациите по темата.

В първа глава се проследява историческото развитие на сектора телемедицина и приложението в практиката, групирани в основни категории. Клиничните приложения на телемедицината са разгледани по посока на грижата за пациентите – включително диагностика и лечение, както и други услуги, които са избрани от пациента. Неклиничните приложения на телемедицината от друга страна са смело дискутирани от докторанта по посока на администрацията и продължаващото образование, които могат да допринесат за ефективността на клиничните приложения.

Във **втора глава** са представени резултатите от изследването на нагласите на медицинските специалисти относно приложението на дигитални решения за

управление на социални и здравни предизвикателства сред 243 здравни специалисти, от които 120 общопрактикуващи лекари и 123 лекари в лечебни заведения за болнична помощ.

Прави впечатление, че най-известни за медицинските специалисти както в извънболничната, така и в болничната помощ е преносът на медицински изображения (съответно 72,50 % за лекарите в лечебните заведения и 66,70 % за ОПЛ). Най-малко известни са прегледите в реално време, където и в двете изследвани групи относителният дял на запознатите с тази практика е под 50 % (съответно 46,20 % за лекарите в лечебните заведения и 30,80 % за ОПЛ).

Използването на телемедицината от здравните организации може да усъвършенства управлението на организацията, операциите или практиките по отношение на човешките ресурси, да подобри резултатите и нивото на ефективност. Освен това телемедицината благоприятства културната промяна в организацията и насърчава по-иновативно поведение.

Оценявам високо подхода на докторанта да обвързва всички тези въпроси с темата за организационната култура и човешките ресурси, тъй като те се явяват ключови за ефективността и полезността на телемедицината в реалната практика. В това проличава ясно и неговият богат професионален опит, системен подход и стил на етичен изследовател.

В трета глава е разработен и представен *„концептуален модел за приложение на дигитални решения за справяне със социални и здравни предизвикателства“*. Той има за цел изграждането на системен метод за управление на процеса на приложение на информационните технологии за телемедицински услуги в здравеопазването. Моделът дава възможност в контекста на хоризонталните и вертикалните връзки да се осъществи етапност в процеса на планирането с участието на различни заинтересовани страни. Концептуалният модел се основава на основните принципи за интегрирани телемедицински услуги, които да осигурят съответствието му както на нуждите на пациента, така и на медицинските специалисти и администрацията.

Въз основа на модела е изградена **софтуерна платформа за телемедицински услуги „Telebio“**, която се състои от две части: **публична част** – до нея имат достъп

всички потребители на продукта, като нивата на достъп се различават в зависимост от информацията, която се използва; **административна част** – тази част е достъпна само за администраторите, които поддържат платформата.

Моделът предлага непрекъснато дистанционно проследяване на показателите и състоянието на пациентите в реално време и своевременното провеждане на медикаментозно лечение, включително изписване и доставка на лекарствените средства.

II. Приноси и значимост на разработката за практиката

Разработеният труд съдържа теоретични обобщения, анализ на резултатите от авторското проучване, изводи и препоръки на национално и организационно ниво. Те съответстват на съвременната проблематика и имат приложен принос, както следва:

1. Представен е обстоен преглед на чуждата и българската литература по въпросите на телемедицината и са открити тенденциите в развитието на телемедицинските технологии, бариерите, предпоставките и ползите от приложението на телемедицината в световен и локален аспект.
2. Изследвани са нагласите на медицински специалисти (243 респонденти) от гр. Варна по отношение на мястото на телемедицинските услуги в българското здравеопазване.
3. Проучени са 28 съществуващи софтуери за телемедицински услуги и е направен анализ и сравнение по единни критерии.
4. Предложен е концептуален модел за управление на социални и здравни предизвикателства.
5. Въз основа на модела е разработена специфична платформа и софтуер за телемедицински услуги, защитени чрез полезен модел.

IV. Автореферат и публикации

Във връзка с темата на дисертацията Пламен Русев има 7 публикации (вкл. една под печат). Участието на докторанта в български и международни научни форуми показва, че основните идеи от дисертационния труд са известни и обсъждани в публичното пространство и научните среди, включително на международно ниво.

Авторефератът отразява вярно структурата и съдържанието на дисертационния труд, и акцентира върху най-важните моменти и изводи от изследването.

V. Препоръки и въпроси

Нямам въпроси към докторанта. Препоръчвам на Пламен Русев да обогати проучването си с допълнителна част за ролята на съвременните технологии за отдалечен мониторинг на устойчивостта на програмите за диагностика, лечение и поддържане качеството на живот на пациенти със социално значими заболявания и да публикува резултатите от тази разработка в монография на два езика – български и английски.

VI. Лични впечатления от докторанта

Познавам Пламен Русев от съвместната ни работа в управление на здравни проекти на международно и регионално ниво, както и от работата в областта на международните проекти и програми в Медицински университет – Варна. Той има дългогодишен професионален опит в областта на дигиталните технологии. Всичко това му помага за обективно анализиране на факторите на средата, на формулиране и решаване на конкретни проблеми и задачи. Пламен Русев е представител на поколението на младите лидери и предприемачи в световен план. Той има изключително креативно мислене и последователност при реализация на мащабни идеи и проекти в областта на дигитализацията, технологиите и иновациите в здравеопазването и в други области. Умението му да работи в условията на риск, динамика и мултикултурна среда го правят ефективен член на екипите, които формира и ръководи.

VII. Заключение

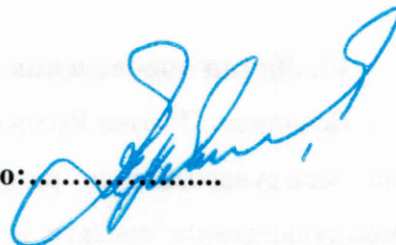
Налице е систематично изследване на актуален и важен проблем - изследване на нагласите и изграждане на модел за приложение на дигитални решения в управлението на социални и здравни предизвикателства в България. Дисертационното изследване предлага широк поглед върху наличните европейски и световни модели на приложение, очертава необходимостта от въвеждането на решения за България и представя насоки и авторски идеи и решения за прилагане в практиката.

Установяват се достатъчно приноси моменти и оригинални предложения, включително и патент за полезен модел като резултат от разработката.

Дисертационният труд отговаря на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника на МУ – Варна. Във връзка с това давам своята положителна оценка и убедено препоръчвам на членовете на уважаемото Научно жури да присъдят образователната и научна степен “Доктор“ на Пламен Симеонов Русев в област на висшето образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.7.Администрация и управление и научна специалност „Организация и управление извън сферата на материалното производство (здравеопазване)“.

Дата: 22.03.2019г.

Изготвил становището:.....

/Проф. д-р Красимир Иванов, д.м.н./